

Joost van Hamel

*School of Mathematics and Statistics
University of Sydney, NSW 2006, Australia
vanhamel@maths.usyd.edu.au*

Column Wiskundigen in den vreemde

From down under

Sinds mei 2000 werkt Joost van Hamel als postdoc aan de faculteit wiskunde van de Universiteit van Sydney. Vielen hem in de vorige twee afleveringen van deze column vooral de verschillen met Nederland op, nu springen hem allerlei overeenkomsten in het oog.

Kerst en oud en nieuw in de zomer. Je ziet het aankomen, maar als het zover is, is het toch een vreemd gevoel. Het is onwonderlijk zonder donkere decemberdagen. De Australiërs doen hun best het zo echt mogelijk te laten lijken: kalkoen met kerst en een groot vuurwerk in de haven met oud en nieuw. Alleen kun je de kerstmaaltijd op een terras in de zon krijgen en het nieuwjaarsvuurwerk bekijk je met een picnicmand in het park. Ik kan niet zeggen dat ik heimwee heb gehad naar het winterse feestdagengevoel, maar raar is het wel.

Het is inmiddels acht maanden geleden dat Jacqueline en ik hier in Australië zijn komen wonen. Nog nooit ben ik zo lang in een ander land geweest. De manier waarop je tegen het land en de mensen aankijkt verandert wel in de loop van zo'n periode. Je gaat op andere dingen letten. In het begin vallen vooral de verschillen op: hoe de mensen anders zijn, de stad, het landschap, het weer, hoe dingen hier anders geregeld zijn dan in Nederland. Later zie je ook verrassende overeenkomsten. Zelfs karaktertrekjes die hier als typisch Australisch gezien worden blijken soms weinig te verschillen van oerhollandse eigenschappen. De houding van de mensen hier in Sydney tegenover de Olympische Spelen is een goed voorbeeld. Mijn eerste indruk was dat de gemiddelde Australiër gek was van sport en dat praktisch iedereen hier wild enthousiast was over de Spelen. Dat gold minder voor mijn collega's op de universiteit, maar dat weet ik aan het gebruikelijke academische wantrouwen tegenover dit soort massale sportevenementen. Hoe dichterbij de Spelen kwamen, hoe meer bleek dat ook de gemiddelde Sydneysider behoorlijk sceptisch was. De kranten stonden vol over tegenvallende en slecht georganiseerde kaartverkoop, problemen bij de organisatie, pessimisme over het openbaar vervoer. Dat alles leek sterk op het kritische zwartkijken waar we in Nederland zo goed in zijn. Toen de Spelen eenmaal begonnen waren en alles goed bleek te lopen, sloeg deze terughoudendheid om in een bijna overdreven euforie. Zelf moest ik een paar dagen na de opening naar een congres in Frankrijk, dus ik heb

alleen het begin ervan gezien. Toen ik terugkwam bleken zelfs de meeste mensen van de faculteit de geest gekregen te hebben. Veel van hen hadden zelfs op het laatste moment nog toegangskaarten gekocht. Volgens mij zou het in Nederland precies zo gegaan zijn. Ik herkende het instabiele mengsel van terughoudendheid, scepsis, onzekerheid en nationale trots dat ik altijd als typisch Nederlands had beschouwd. Een ander voorbeeld van iets typisch Australisch dat ik van thuis herken is de standaardklacht van bekende Nederlanders dat je bij ons niet boven het maaiveld uit mag steken. Van (ex)sporthelden heb ik dat hier in Australië nog niet gehoord, maar andere beroemdheden hebben massaal dezelfde overtuiging. Keer op keer kom je in interviews precies dezelfde klacht tegen onder de naam 'tall poppy syndrome'.

Dit soort overeenkomsten had ik van te voren eigenlijk niet verwacht. Hoewel mijn vriendin en ik juist voor Australië hadden gekozen omdat het niet Amerika was, merk ik nu dat in veel opzichten mijn beeld van Australië toch gemodelleerd was naar Amerikaanse stereotypen. Gezien de overeenkomsten in landschap en geschiedenis is dit ook niet zo vreemd. De American Dream met het bijbehorend optimisme en ontzag voor succes lijkt een logisch uitvloeisel van de pioniersmentaliteit van de kolonisten en latere immigranten. Je zou daarom dezelfde geest ook in Australië verwachten. Ik vind er ook wel wat van terug, maar op dit moment heb ik het idee dat het behoorlijk wordt getemperd door een 'Europese' houding van scepsis en terughoudendheid. Natuurlijk is ook dit nieuwe beeld slechts gebaseerd op enkele geselecteerde waarnemingen, dus misschien kijk ik er over een aantal maanden weer heel anders tegenaan. Ik ben benieuwd.

